

פְּרִשְׁת בְּהַר

(ויקרא כ"ה) וַיִּדְבֹר יי' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה וְגו'. הָאִי קָרָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אוֹקִימְנָא, דְּהִיא סִלְקָא וּמִתְחַבְּרָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא בְּזוּוּגָא שְׁלִים.

הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה וְגו'. תָּא חַזִּי, פִּיּוּן דְּעָאֵל לֵילִיא, וְתַרְעִין סְתִימִין, דִּינִין תַּתְּאִין מִתְעַרְיִין בְּעֵלְמָא, וְאֶזְלִין וְשִׂאטִין, חֲמָרִי וְאֶתְנִי וְכַלְבִּי. חֲמָרִי הָא אוֹקִימְנָא, וְכַלְבִּי וְאֶתְנִי, לָא שָׂאטֵן וְלָא אֶזְלִין, אֶלָּא בְּהוּ עֵבְדִי חֲרָשִׂיא לְבַנֵּי נָשָׂא. כְּגוֹן בְּלָעָם, וְאוֹקִמוּתָהּ. כְּדִין כָּל בְּנֵי עֵלְמָא נִימִין, וּמְזַבַּח תַּתְּאָה דְּלִבְר אֶתּוֹקֵד.

בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, אֶתְעַר רִיחַ צְפוֹן, וּמַהֲהוּא מְזַבַּח תַּתְּאָה, נְפִיק שְׁלֵהוּבָא דְּאִשָּׁא, וְתַרְעִין אֶתְפֶּתְחוּ, וְדִינִין תַּתְּאִין אֶתְכַנְשׁוּ בְּנוֹקְבֵייהוּ, וְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא אֶזְלִי וְשִׂאט, וְתַרְעִין דְּגֵן עֵדֵן אֶתְפֶּתְחוּ, עַד דְּמָטִי (נ"א צִפְרָא) הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, אֶתְפִּלַּג לְכַמָּה סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְעָאֵל (דף ק"ח ע"א) תַּחֲתוֹת גְּדַפּוּי דְּתַרְנַגּוּלָא וְקֶאֱרִי.

כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתְּכַח בֵּין צִדִּיקֵיא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד

דְּאֵתִי צַפְרָא. כִּיּוֹן דְּאֵתִי צַפְרָא, אֲשֶׁתְּכַחוּ מִשְׁתַּעֲיִן בְּרִזָּא
 חָדָא. וְאֵית לָהּ נְיִיחָא בְּבַעְלָהּ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, עַל
 מוֹקְדָה עַל הַמְּזִיבָה כָּל הַלַּיְלָה וְגו'. עַד הַבְּקָר, דְּהָא
 בְּצַפְרָא דִּינִין וְשִׁלְהוּבִין אֲשֶׁתְּכַכוּ, וְכִדִּין אֲתַעַר אֲבָרְהָם
 בְּעֵלְמָא, וְנְיִיחָא הוּא דְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, לָא אֲשֶׁתְּכַחוּ בָּהּ
 דִּינִין תַּתְּאִין, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל הוּת בָּהּ בְּנְיִיחָא, עַל
 כְּנַפֵּי דְכְּרוּבִים. כְּמָה דְּאֲתַמַּר, דְּכְּתִיב, (ישעיה א) צֶדֶק יִלְיִן
 בָּהּ. כִּדִּין הוּת לָהּ נְיִיחָא מְכֻלָּא. דְּהָא יִשְׂרָאֵל לָא נְיִימִין,
 עַד דְּמְקַרְבֵי קָרְבְּנָא דִּבִּין הָעֲרִבִים, וְאַסְתְּלִיקוּ דִּינִין.
 וְעוֹלָה הוּת אֲתוּקַד עַל מַדְבַּחָא, וְכִדִּין הוּת לָהּ נְיִיחָא
 מְכֻלָּא, וְלָא אֲשֶׁתְּכַח אֲלָא אֲתַתָּא בְּבַעְלָהּ, הֵדָא הוּא
 דְּכְּתִיב כִּי תִבְאוּ וְגו' וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ, נְיִיחָא וְדָאִי. (ויקרא כה)
 וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ שַׁבַּת לַיִי, שַׁבַּת לַיִי מִמֶּשׁ.

תּוּ פְתַח רַבִּי אֶלְעָזָר, (שמות כא) כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ
 שָׁנִים יַעֲבֹד וְגו'. בְּגִין דְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל דְּאֲתַגְזֹר,
 דְּאֵית בֵּיהּ רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, אֵית לֵיהּ נְיִיחָא בְּשִׁמְטָה.
 דְּהָא דִּילֵיהּ הוּא הַהוּא שִׁמְטָה, לְנְיִיחָא בֵּיהּ. וְדָא אֶקְרִי
 שַׁבַּת הָאָרֶץ, וְדָאִי חִירוּ אֵית בָּהּ. נְיִיחָא בָּהּ, כְּמָה דְּשַׁבַּת
 נְיִיחָא הוּא דְכֻלָּא, הַכִּי נָמִי שִׁמְטָה נְיִיחָא דְכֻלָּא, נְיִיחָא
 הוּא דְרוּחָא וְגוּפָא.

תָּא חֲזִי, ה' נִיחָא הוּא דְעֵלְאִי וְתַתְּאִי. בְּגִין כֶּף, ה' עֵלְאָה, ה' תַּתְּאָה. נִיחָא דְעֵלְאִין, נִיחָא דְתַתְּאִין. ה' עֵלְאָה, שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים. ה' תַּתְּאָה, שְׁבַע שָׁנִים בְּלַחֲוֹדֵיהוּ. דָּא שְׁמַטָּה, וְדָא יוֹבְלָא.

וְכַד מִסְתַּכְּלִין מְלִי כֹלָא חַד. בְּגִין כֶּף וְשַׁבְתָּה הָאָרְצִין, בְּהֵוּא נִיחָא דְאָרְעָא, אֲצִטְרִיכוּ עֲבָדִין נִיחָא. וּבְגִין כֶּף, וּבְשַׁבִּיעִית יֵצֵא לַחֲפְשֵׁי חֲנָם. חֲנָם, מֵהוּ חֲנָם. דִּלָּא יְהִיב לְמֵאֲרִיָּה כְּלוּם.

אֲלָא דָּא רִזָּא, הָכָא אוֹלִיפְנָא, כְּתִיב (במדבר יא) זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם, בְּלָא בְּרַכָּה. דִּלָּא הוּוּ עֵלְנָא בְּמִצְרַיִם עוֹל דְלֵעִילָא. תָּא חֲזִי, עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מַלְכוּתָא דְלֵעִילָא, וְעַל דָּא פְּטוּרִין מִן הַמְּצוֹת. מְאִי עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. אֲלָא, כֹּהֲאִי תוֹרָא דִּיהִבִּין עָלֶיהָ עוֹל בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין לְאַפְקָא מִנִּיהָ טַב לְעֵלְמָא. וְאִי לָא קַבִּיל עָלֶיהָ הֵוּא עוֹל, לָא עָבִיד מְדִי. הָכִי נִמִּי אֲצִטְרִיף לִיהָ לְבַר נֶשׁ לְקַבְּלָא עָלֶיהָ עוֹל בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר דִּיפְלַח בֵּיהּ בְּכֹל מַה דְאֲצִטְרִיף. וְאִי לָא קַבִּיל עָלֶיהָ הֵוּא בְּקַדְמִיתָא, לָא יִיכּוֹל לְמַפְלַח.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה. מֵהוּ בִּירְאָה. כֹּמָה דְאֵת אָמֵר (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרֵאת יְיָ. וְדָא מַלְכוּת שָׁמַיִם. וּבְגִין כֶּף עוֹל מַלְכוּת

שָׁמַיִם. וְעַל דָּא הָאִי בְּקַדְמִיתָא הוּא דְכֻלָּא. מֵאֵן אוֹכַח.
תְּפִלָּה, בְּקַדְמִיתָא שֶׁל יָד. בְּגִין דְּבַהֲאִי עָיִיל לְשָׂאָר
קְדוּשָׁה. וְאִי הָאִי לָא אֲשַׁתְּכַח לְגַבִּיָּה, לָא שְׂרִיא בֵּיה
קְדוּשָׁה לְעֵילָא, בְּגִין כֶּךָ (ויקרא טז) בְּזֹאת יִבֹּא אֲהֲרֹן אֶל
הַקֹּדֶשׁ וְגו' כְּתִיב.

וְהָאִי עוֹל לָא שְׂרִיא, בְּמֵאֵן דְּאִיהוּ כְּפִית בְּאַחֲרָא. וְעַל
דָּא עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְאִי מֵהָאִי
עוֹל פְּטוּרִין, מִכָּל שְׂאָר פְּטוּרִין. דְּהָא שְׂאָר לָא שְׂרִיא
עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ, עַד דְּאֲשַׁתְּכַח גַּבִּיָּה בְּהָאִי עוֹל. וּבְגִין כֶּךָ
הוּוּ אַכְּלִי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים חֲנָם. אוּף הָכָא יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי
חֲנָם. דְּהָא עֲבָדָא הוּוּ, וְכֹל מַה דְּעֵבִיד, חֲנָם הוּוּ, בְּלֹא
עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְאִי עַל גַּב דְּחֲנָם הוּוּ עוֹבְדוּהִי יֵצֵא
לְחַפְּשֵׁי, וִיְהֵא לִיה נִיחָא.

לְבַתֵּר דְּאִיהוּ בְּחִירוֹ, וְאֲשַׁתְּכַח בֵּיה נִיחָא, יְהִיבִין עָלֶיהָ
עוֹל, מֵהָהוּא אֲתֵר דְּאֲפִיק לִיה לְחִירוֹ. וְאִי בַר נֶשׁ
יִסְרַב לְמִיפֵק לְחִירוֹ, כְּמַה דְּאֵת אָמַר וְאִם אָמַר יֵאמַר
הָעֶבֶד אֲהַבְתִּי אֶת אֲדוֹנִי וְגו'. הָא וְדֵאִי פְּגִים לִיה לְהָאִי
אֲתֵר, דְּשָׁבִיק עוֹל מַלְכוּתָא דְּלְעֵילָא, וְנָטִיל עוֹל
דְּמֵאֲרִיה. וְעַל דָּא מַה כְּתִיב, וְהִגִּישׁוּ אֲדוֹנָיו אֶל הָאֱלֹהִים
וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדֵּלֶת וְגו'. וְהִגִּישׁוּ אֲדוֹנָיו אֶל הָאֱלֹהִים. אֶל
הָאֱלֹהִים סִתָּם. לְגַבִּי הָהוּא אֲתֵר דְּפְגִים לִיה דְּהִכִּי נִמְי
אֱלֹהִים אֲקָרִי.

וּלְאֵן אֶתֶר יִתְקַרֵּב לְגַבִּיּהּ. אֶל הַדִּלָּת אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה. (ד' ק"ח ע"ב)
 בְּגִין דֵּהֲאִי אֶתֶר פִּתְחָא הוּא דְלַעֲיָלָא, וּמְזוּזָה
 אֶקְרִי, וְהָא אֶתְמַר. וְכִיּוֹן דֵּאִיהוּ אֶכּוּוֹן לְאַפְגָּמָא לְהֲאִי
 אֶתֶר, הֵהוּא פְּגִימוֹ אֶשְׁתָּאֵר בִּבְהִידִיָּה בִּיָּה בְּגוּפִיָּה הֵדָא הוּא
 דְכְּתִיב, וְרָצַע אֶדוּנְיוֹ אֶת אֶזְנוֹ בַּמְרָצַע וְעַבְדוֹ לְעוֹלָם.
 יְהוּי עַבְדָּא תַּחֲתֵּי רַגְלוֹי דְּמֵאֲרִיָּה, עַד שִׁתָּא דִּיּוֹבְלָא.
 אֶת אֶזְנוֹ אֶמְאִי. הָא אֶוֹקְמוּהָ. אֶבַל שְׁמִיעָה תְּלִי בִּהֲאִי
 אֶתֶר, עֲשִׂיָּה לְעֵיָלָא. וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל כַּד קְרִיבוֹ
 לְטוֹרָא דְּסִינִי, וְהוּוּ בְּרַחֲמֵי דִּלְבִיָּהּ לְאַתְקַרְבָּא לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, אֶקְדִּימוֹ עֲשִׂיָּה לְשְׁמִיעָה, דֵּהֲא שְׁמִיעָה
 בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר עֲשִׂיָּה. שְׁמִיעָה בִּהֲאִי שְׁמִיטָה תְּלִיא.
 וְעַל דָּא הוּא פְּגִים לְהֲאִי שְׁמִיעָה, יִתְפְּגִים שְׁמִיעָה דִּילִיָּה,
 וְיִשְׁתָּאֵר פְּגִימוֹ בִּיָּה. וְלֹא יִשְׁתָּאֵר הוּא עַבְדָּא לְמֵאֲרִיָּה,
 עַד דִּיתְקַרְבַּ לְהֵהוּא אֶתֶר דְּפְּגִים, וְיִתְפְּגִים הוּא קַמִּיָּה,
 וְיִשְׁתָּאֵר בִּיָּה הֵהוּא פְּגִימוֹ. וּבְגִין כַּד, וְהִגִּישׁוּ אֶדְנִיּוֹ אֶל
 הָאֱלֹהִים סְתָם, כְּמָה דְּאֶוֹקִימְנָא. וְעַל דָּא, וְשַׁבְתָּה הָאֶרֶץ
 שֶׁבַת לִי.

רעיא מהימנא
 ובשנה השביעית שבת
 שבתון וגו'.
 פקודא דא לשבות בשנה
 השביעית ואבתריה לשבות

(ויקרא כ"ה) שש שנים תזרע
 שדך וגו', ובשנה
 השביעית שבת שבתון יהיה
 לארץ שבת ליי'. והא

אוֹקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (שמות כג)
 וּבִשְׁבִיעִית תִּשְׁמְטֶנָּה
 וּנְטַשְׁתָּהּ וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא
 וְאָכְלוּ אֲבִיוֹנֵי עַמְּךָ. בְּגִין
 דְּמִסְכְּנֵי בְּהַאי אֲתֵר תְּלִיין,
 וּבְגִין כֶּךָ שָׁבִיק לֹוֹן לְמִיכַל.
 וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּרַחֲמִים
 לְמִסְכְּנָא, יְהִיב שְׁלָמָא
 בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹסִיף
 בְּרַכְתָּא בְּעַלְמָא, וְיְהִיב חֵידוּ
 וְחִילָא לְאַתֵּר דְּאֲתַקְרִי
 צְדָקָה, לְאַרְקָא בְּרַכְתָּא
 לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹקִימְנָא.

בְּשִׁבְעֵי. וְאֲבִתְרִיהּ לְהַשְׁמִיט
 כְּסָפִים בְּשִׁבְעִית. וְאֲבִתְרִיהּ
 לְמִנּוֹת שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת
 פְּעָמִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שִׁבְעַת
 שָׁבָתוֹת הַשָּׁנִים תִּשְׁעַת
 וְאַרְבָּעִים שָׁנָה. הֵכָא רָזָא
 דְּכָל שְׁבִיעִיּוֹת, מִסְטָרָא
 דְּשִׁכְנִיתָא דְּאֲתַקְרִיאַת שִׁבְעַת
 מִסְטָרָא דְּעַדִּיק דְּאִיהוּ
 שְׁבִיעֵי לְבִינָה, וְאִיהִי בֵּית
 שִׁבְעַת, מִסְטָרָא דְּאִימָא
 עֲלָאָה, דְּאֲתַמַּר בְּהַ (תהלים
 קיט) שִׁבְעַת בְּיוֹם הַלְלַתִּיךָ.

שִׁבְעַת שְׁמֵהֶן אֵינוֹן אֲבָגִית"ן,
 וּבְהוֹן מ"ב אֲתוּוֹן, כָּלֵל
 אֲתוּוֹן וְתִיבִין הֵם תִּשְׁעַת
 וְאַרְבָּעִין, אִימָא עֲלָאָה שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, דְּבָהּ וּקְרֵאתֶם דְּרֹר.
 בְּהַ תְּהֵא שְׁכִינְתָא תַתְּאָה, דְּרֹר פְּדוּת וּשְׁבִיתָה לְיִשְׂרָאֵל,
 דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (בראשית כח) וְהָיָה זְרַעְךָ בְּעַפְרֵי הָאָרֶץ.
 כָּל סְפִירָה מֵאֲלִין שִׁבְעַת, שִׁית גְּדַפִּין, דְּאֵינוֹן שִׁית אֲתוּוֹן לְכָל חַד.
 וּבְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא (ושְׁכִינְתִּיהָ) בְּכָל סְפִירָה מֵאֲלִין שִׁבְעַת,
 (ישעיהו ו) בְּשִׁתִּים יְכַסֶּה פָּנָיו וּבְשִׁתִּים יְכַסֶּה רַגְלָיו וּבְשִׁתִּים יַעֲוֹפֶה,
 וּבִינָה אִיהוּ אַחַת, וּשְׁכִינְתָא תַתְּאָה שִׁבְעַת. וְלַעֲלָא מְבִינָה, אַחַת
 וְאַחַת, הָא עֶשְׂרֵי סְפִירָן. שְׁתִּים, ג', וד', וְה', וו', וז'.

כָּאֵן וַיֵּלֶךְ הַלֹּךְ וַגְּדַל. מִסְטָרָא נּוֹכְרָאָה, וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּךְ וְחֶסוֹר,
 אִימָתִי. בְּאַתֵּר דְּשְׁכִינְתָא תַתְּאָה שְׂרִיא בְּזוּ. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (בראשית ח) וַתֵּנַח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דָּא שְׁכִינְתָא
 תַתְּאָה. בְּשַׁבְעָה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ, אִיהִי שְׁבִיעָאָה וְעֵשִׂירָאָה.

דְּסְלִיקַת בְּהוּן אֶהְיָה, דְּאִיהִי בִינָה, שְׁנַת הַיּוֹבֵל, אִיהִי אֶהְיָה אֲשֶׁר
 אֶהְיָה, תְּרִין זְמַנִּין אֶהְיָה חוֹשֶׁבֵן מ"ב, וְתַמְנִיא אַתְּוּוֹן
 בְּהוּן תְּמֻשִׁין. דְּבְהוּן פְּקוּדָא לְחֻשׁוֹב שְׁנַת הַיּוֹבֵל. וְכִי פְקוּדָא
 לְחֻזּוֹר לְאַחֲזוֹתוֹ בַּיּוֹבֵל, בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תְּשׁוּבוּ וְגו'. כָּל חַד
 יַחֲזוֹר בֵּיהּ לְדַרְגָּא דִּילִיָּה, דְּנִשְׁמַתִּיה אַחֲזָא מִתְּפִין, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ (קהלת יב) וְהָרוּחַ תֵּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים וְגו'.

שְׁמִיטָה: שְׁכִינְתָא תַתְּאָה, דְּאִיהִי מִשְׁבַּע שְׁנִין. יוֹבֵל: אִימָא
 עֲלָאָה, בִּינָה, אִיהִי לְחֻמְשִׁין שְׁנִין. וְכִי אַתִּיחְסִין
 יִשְׂרָאֵל בְּמִפְקָנוֹתֵהוּן מִן גְּלוּתָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וְאִישׁ אֶל
 מִשְׁפַּחְתּוֹ תֵּשׁוּבוּ. בְּגוּוּנָא דְּמִפְקָנוֹ דְּמַצְרַיִם דְּאִינוּן מְאָרִי תוֹרָה
 בְּה, אַתְּמַר בְּהוּן (שמות יג) וְחַמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאוּקְמוּהָ
 אַחַד מִחֻמְשִׁים.

וְשְׁכִינְתָא תַתְּאָה, אִיהִי גְּאוּלַּת בְּתִי עָרֵי חוּמָה אַתְּמַר בְּה, וְכִי
 עָרֵי הַחֲצֵרִים. דְּתֵרִי בְּתִי אִית בְּלָבָא, אִם אִינוּן מְאָרִי
 תוֹרָה, אַתְּקֵרִיאוּ בְּתִי עָרֵי חוּמָה, בְּגוּוּנָא דְּאַתְּמַר בְּמִפְקָנוֹ
 דְּמַצְרַיִם, (שמות יד) וְהַמִּים לָהֶם חוּמָה מִימִינֵם (ד' ק"ט ע"א) וּמִשְׁמַאלָם.
 לְאַחֲרִים, דְּלָאוּ אִינוּן מְאָרִי תוֹרָה אַתְּקֵרִיאוּ בְּתִי הַחֲצֵרִים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהָא אֲשַׁבְּחָנָא חֲצֵרִים דְּאַתְּמַר בֵּיה (אסתר ה)
 וְתַעֲמוּד בְּחֲצֵר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ. וְכָכָל
 אַתֵּר הַמֶּלֶךְ סְתָם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְתַעֲמוּד, אִין עֲמִידָה,
 אֶלָּא עֲלוּתָא. נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ: נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ דֵּשׁ, דְּכָל יִשְׂרָאֵל

צָרִיכִין לְעֲלֹאָה צְלוֹתָא דְלֵהוּן לְתַמְן, וְלִמְהוּי נִכַּח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
הָכָא מֵאן חֲצַר הַפְּנִימִית. וּדְאֵי תִרִין אֵינּוּן חֲצֵרוֹת בֵּית יְיָ.
אָמַר לִיה בּוֹעֲינָא קְדִישָׁא, תִּרִין חֲצֵרִים, אֵינּוּן חֲצוּנִים דְּלִבָּא,
וְאֵינּוּן תִּרִין אֲזָנִים דְּלִבָּא. וּתִרִין בְּתִים פְּנִימִים, תִּרִין בְּתִי
דְּלִבָּא. וּתִרִין אֵינּוּן בְּתִי גּוֹזָא, וּתִרִין אֵינּוּן בְּתִי בְּרָאִי. וּבְזִמְנָא
דִּיהָא פּוֹרְקָנָא, גְּאוּלָּה תִּהָא לְכֻלְהוּ לְאֵינּוּן קְרִיבִין לְלִבָּא, דְּאִיהוּ
שְׂכִינְתָא, וְלֹאֲלִין רְחִיקִין דְּאִתְקְרִיבוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נז)
שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרְחוֹק וְלִקְרוֹב, וְאוֹקְמוּהָ לָרְחוֹק מֵעֵבִירָה, וְלִקְרוֹב
מִמְצוּדָה.

בְּהוּא זְמַנָּא, פְּקוּדָא לְתַקּוּעַ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בִּיּוֹבֵל, הָדָא הוּא
דְכְּתִיב, (ישעיה יח) בְּנִשְׂא גַם הָרִים תִּרְאוּ וּכְתַקּוּעַ שׁוֹפָר
תִּשְׁמְעוּ. בְּגוֹזָא דְבִתְקִיעַת שׁוֹפָר דִּיּוֹבֵלָא, בְּלֵהוּ עֲבָדִין נְפָקִי
לְחֵירוֹת, הָכִי בְּפוֹרְקָנָא בְּתִרְיִיתָא, בְּתַקִּיעַת שׁוֹפָר, מִתְּכַנְשִׁין כָּל
יִשְׂרָאֵל מֵאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא, דְּאֵינּוּן עֲבָדִין דִּיּוֹבֵלָא. דְּמֵאֲרִי
תוֹרָה, אֵית בְּהוּן עֲבָדִין עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרַס, וְאִתְקְרִיאוּ עֲבָדֵי
מִלְכָא וּמִטְרוּנֵיתָא. אָבֵל בְּנוֹי דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, (שמות יט) וְאַשָּׁא
אַתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׂרִים וְאַבִּיא אֶתְכֶם אֵלַי, דְּאֵינּוּן גְּדַפֵּי חִיּוּן
דְּמַרְכְּבַתָּא.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לָתַת לְלוֹזִים עָרִים לְשַׁבֵּת. וּבְגִין דְּאֵינּוּן לָא
אַשְׁתַּתְּפוּ בְּעַגְלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא חֶלֶק לוֹן לְגִבִּיהַ.
לְמַהוּ מְנַגְנִין לִיה בְּכַמָּה מֵינֵי נַגּוּן. דְּכַהֲנִים בְּעִבּוּדְתָן, וְלוֹזִים
לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם, וְיִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. כַּהֲנִים בְּעִבּוּדְתָם, דְּאֵית תַּמְן
כַּמָּה פְּקוּדִין.

פְּקוּדָא חַד, לְעֵשׂוֹת שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה. ב', לוֹזִים שׁוֹמְרִין בְּמִקְדָּשׁ. ג'
יִשְׂרָאֵל לִירָא מִן הַמִּקְדָּשׁ. ד', עֲבוּדַת הַלוֹזִים בְּבֵית

הַמִּקְדָּשׁ. ה', לְהַקְטִיר קִמְרַת פְּעָמִים. ו', כְּהֲנִים תּוֹקְעִים
 בַּחֲצוֹצְרוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. ז', לְקַדֵּשׁ זֶרַע אֶהְרֵן בַּמִּקְדָּשׁ. ח', לְלָבוֹשׁ
 בְּגָדֵי כְּהוֹנָה בַּמִּקְדָּשׁ. ט', רְחִיצַת יָדַיִם וְרַגְלָיִם, לְעִבּוֹד בַּמִּקְדָּשׁ.
 י', לְהִיּוֹת הַכְּהֲנִים עוֹשִׂים קָרְבָּנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. י"א, לְפָדוֹת פְּסוּלֵי
 הַמוֹקְדָּשִׁין. י"ב, קָרְבַּן הַיּוֹלֵדֶת בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. י"ג, לְמַלּוּחַ
 קָרְבָּנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. י"ד, לְעִשׂוֹת הָעוֹלָה כְּמִשְׁפָּטָה. ט"ו, לְעִשׂוֹת
 הַחֲטָאת כְּמִשְׁפָּטוֹ. ט"ז, אֲכִילַת קֳדָשִׁים כְּמִשְׁפָּט לַכְּהֲנִים. י"ז,
 אֲכִילַת שְׂרֵי מְנַחֹת. ח"י, לְעִשׂוֹת מְנַחֹת כְּמִצְוֹתָן. י"ט, לְהָבִיא
 קָרְבָּנוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כ', לְהָבִיא נֶדֶר אוֹ נֶדְבָה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ.
 כ"א, לְהָבִיא קָרְבָּנוֹת קֳדָשִׁים תְּמוּרוֹת וְזֹלָדוֹת. כ"ב, לְהַקְרִיב
 שְׁנֵי תְּמִידִין בְּהַלְכָתָן. כ"ג, לְהַדְלִיק אֵשׁ תְּמִיד עַל הַמִּזְבֵּחַ.

כ"ד, לְעִשׂוֹת תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן. כ"ה, לְהַדְלִיק גֵּרוֹת הַמְּנוּרָה. כ"ו,
 לְהַקְרִיב מְנַחָה בְּכָל יוֹם. כ"ז, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּשַׁבָּת. כ"ח,
 לְהַסְדִיר לֶחֶם וְלִבְנוֹה. כ"ט, לְהַקְרִיב קָרְבַּן מוֹסֵף בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ.
 ל', לְהַקְרִיב בֹּז' יְמֵי הַפֶּסַח. ל"א, לְהַקְרִיב בַּיּוֹם הָעוֹמֵר כֶּבֶשׂ
 לְעוֹלָה. ל"ב, לְהַקְרִיב (קָרְבָן) הָעוֹמֵר. (הֵינּוּ סְפִירַת הָעוֹמֵר) ל"ג, לְהַקְרִיב
 קָרְבַּן מוֹסֵף בְּשַׁבּוּעוֹת. ל"ד, לְהַקְרִיב שְׁתֵּי הַלֶּחֶם בְּשַׁבּוּעוֹת.
 ל"ה, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. ל"ו, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בַּיּוֹם
 הַכַּפּוּרִים. ל"ז, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בֹּז' יְמֵי הַחֹג. ל"ח, לְהַקְרִיב מוֹסֵף
 בְּשְׁמִינֵי עֶצְרַת. ט"ל, לְשָׂרוֹף אֶת הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ. מ', לְשָׂרוֹף
 קֳדָשִׁים שְׁנַטְמָאוֹ. מ"א, לְעִבּוֹד כַּהֵן גָּדוֹל בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים.

מ"ב, הַמוֹעֵל בַּהַקְדָּשׁ קָרְבַן וְחוּמָשׁ. מ"ג, (ס"א לְהָבִיא הַחוּטָא קָרְבַן חֲטָאת
 עַל חֲטָאוֹ) קָרְבַן חֲטָאת. מ"ד, אֲשֶׁם תְּלוּי עַל סִפְקוֹ. מ"ה,
 קָרְבַן אֲשֶׁם וְדָאֵי, עַל הִדּוּעַ. מ"ו, קָרְבַן עוֹלָה וְיֹזֶרֶד. מ"ז, קָרְבַן
 סְנֵהֲדָרֵי גָדוֹלָה שְׁטָעוֹ. מ"ח, לְהַקְרִיב הַזֶּבֶב אַחֵר שִׁטְהֵר. מ"ט,

קרְבַן זָבַח אַחֵר שֶׁתִּטָּהֵר. נִי, קְרָבֵן יוֹלְדוֹת. נ"א, קְרָבֵן מְצוֹרְעִים, מִתְּמֵן וְאֵילָךְ שְׂאֵר פְּקוּדֵיֶיךָ.

מֵאֵרֵי מִתִּבְתָּאן, בְּאוֹמָאָה עֲלֵיכֹן, לָא תַעֲדוּ מִנֵּי, עַד דְּאַתְקִין קְרָבָנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. דְּשְׂכִינְתָּא אִיהִי קְרָבֵן לֵינִי, בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר דְּמַלְכָּא, בְּחַבּוּרָא שְׁלִים, בְּדָכַר וְנוֹקְבָא. בְּכָל אֶבְרִים, דְּאֵינּוּן: מְנַהוּן בְּרִישָׁא, עֵינִין בְּעֵינִין. אוּדְנִין (דף ק"ט ע"ב) לְגַבֵּי אוּדְנִין. חוּטְמָא בְּחוּטְמָא. אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין. פּוּמָא בְּפּוּמָא. בְּגוּן (מַלְכִים ב'ד) וַיִּשֶׁם פִּיו עַל פִּיו וְעֵינָיו עַל עֵינָיו. וּבְדָא הָוָה מְחִיָּה הַיְלָד. וְהָכִי יְדִין דְּמַלְכָּא, עִם יְדִין דְּמַטְרוֹנִיתָא, גּוּפָא בְּגּוּפָא, בְּכָל אֶבְרִים דִּילִיָּה. קְרָבָנָא שְׁלִים.

דְּבַר נֶשֶׁ בְּלָא אֲתַתָּא, פְּלָגוּ גּוּפָא אִיהוּ, וְשְׂכִינְתָּא לָא שְׂרִיא עֲלִיָּה. הָכִי (ס"א ב'ד) קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, לָאוּ אִיהוּ בְּקְרָבָנָא עִם שְׂכִינְתָּא, בְּכָל יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוּן אֲנָשֵׁי מְדוּת, דְּאֵינּוּן אֶבְרִים דִּילָהּ. עֵלַת הָעֵלּוֹת לָא שְׂרִיא תְּמָן, וּבְאֵלוּ לָא הָוָה קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא חַד, בְּתַר דְּלָאוּ אִיהוּ עִם שְׂכִינְתִּיהָ. וּבְחוּצָה לְאַרְצָא דְּשְׂכִינְתָּא מְרַחְקָא מִן בְּעֵלָהּ, אֲתַמַּר כָּל הַדָּר בְּחוּצָה לְאַרְצָא, דּוּמָה בְּמִי שְׂאִין לוֹ אֵלוֹתָ. בְּגִין דְּלִית תְּמָן קְרָבָנִין בְּחוּצָה לְאַרְצָא. וְלִזְמָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מִתְקַרַב עִם שְׂכִינְתִּיהָ, אֲתַקְיִים בֵּיהּ הָאִי קְרָא, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. וְעֵלַת הָעֵלּוֹת שְׂרִיא עֲלֵיָּהּ.

אִף עַל גַּב דְּתַקִּינוּ אֲבָהוּן עֵלּוֹתֵיךָ בְּאַתַּר דְּקְרָבָנִין. הָאִי אִיהוּ לְקָרְבָּא נְפִשִׁין וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין דְּאֵינּוּן שְׂכִלִים לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ. בְּאֶבְרִין לְגַבֵּי גּוּפָא אֲכָל מְסַטְרָא דְּכוּרְסִין וּמְלָאכִין, דְּאֵינּוּן גּוּפִין וְאֶבְרִין, דְּלִבְר מְמַלְכָּא וּמְמַטְרוֹנִיתָא, לִית תְּמָן קְרָבָנָא. וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בְּכוּרְסִיָּא,

(שמות יז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּס יְהוָה. (בס, חסר מכס א') (נ"א ה"ו חסר משם הוי"ה)
 (ירמיה יז) כִּסַּא כְּבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן מְקוֹם מְקַדְשָׁנוּ. וְאַבְרִיִן
 בְּפִרוּדָא מִן גּוּפָא. אִיהוּ לְגוּ, וְאִינוּן לְבַר. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה
 65) הֵן אֲרֵאֲלֶם צַעֲקוּ הוֹצֵה, הוֹצֵה וְדָאֵי.

יְהֵא רַעוּא דִּילָךְ, לְאַחֲזֵרָא לִן לְבֵי מְקַדְשָׁא, לְקַיִים צְלוֹתָא
 דְּאוּקְמוּהָ קַדְמָאֵי, יְהֵי רַעוּן מְלַפְנֵיךָ יְיָ אֱלֹקֵינוּ וְאַלְקֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתַטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה
 לְפָנֶיךָ אֶת קְרָבָנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין בְּסִדְרָן, כָּל חַד בְּסִדְרָא
 דִּילֵיהּ, וּמוֹסְפִין כְּהִלְכָתָן. דְּכַעַן לְבַר מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, לִית תַּמָּן
 קְרָבָנִין, כְּגוּפִין דְּבְרִיאָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ,
 מְסֻטְרָא דְאַצִּילוֹת דִּילֵיהּ, לִית תַּמָּן פְּרוּדָא וְאַפְרָשׁוּתָא.
 דְּשְׂכִינְתָא אִיהֵי יְחוּדִיהּ, וּבְרַכְתֵּיהּ, וּקְדוּשָׁתֵיהּ. וְלֹא אֶתְקַרִיאת
 גּוּפָא, אֲלֵא כִּד אֶתְגַּשְׁמוּ בְּכוּרְסֵיִן, וּמְלֹאכִין דְּבְרִיאָה, כְּנִשְׁמָתָא
 דְּאַתְלַבְּשָׁא בְּגוּפָא שְׁפָלָה. וּבְגִין דָּא, כִּד שְׂכִינְתָא אִיהֵי לְבַר
 מְהִיכְלָא דְבֵי מְקַדְשָׁא, וְלְבַר מְכוּרְסֵיִן דִּילָהּ, כְּבִיכּוֹל כְּאֵלוּ לֹא
 הָוָה חַד עִמֵּיהּ.

מְסֻטְרָא דְכַסָּא עֲלִיּוֹן דְּאִיהוּ גּוּפָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמְלֹאכִין
 דְּתַלְיִין מְנִיָּה, כְּאַבְרִיִן דְּתַלְיִין מִן גּוּפָא, דְּאִינוּן דְּכוּרִין.
 וְנִשְׁמָתִין דְּאַתְגְּזֵרוּ מְנִיָּה דְּכוּרִין. כִּסַּא תְּנַיִנָּא, גּוּפָא דְשְׂכִינְתָא,
 וְכֹל נִשְׁמָתִין דְּתַלְיִין מְנִיָּה, נוֹקְבִין. וּמְלֹאכִין דְּתַלְיִין מְהֵהוּא
 בּוּרְסֵיִיא, נוֹקְבִין. וּקְרִיבוּ דְלֵהוֹן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ.
 הָכֵי יְחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, אִף עַל גַּב דְּאִינוּן
 כְּנִשְׁמָתִין לְגַבֵּי בּוּרְסֵיִיא וּמְלֹאכִין, הָכֵי אִינוּן לְגַבְדָּא עֲלֵת
 הָעֲלוֹת, כְּגוּפָא, דְּאַנְתָּ הוּא דְּמֵיחַד לִוָּן, וּמְקַרְב לִוָּן, וּבְגִין דָּא
 אֲמוּנָה דִּילָךְ בְּהוֹן, וְאַנְתָּ לִית עֲלֵךְ נִשְׁמָתָא, דְּתַהוּי אֲנְתָּ כְּגוּפָא

לְגִבְהָ, דְאַנְתָּ הוּא נִשְׁמָה לְנִשְׁמוֹת, וְלִית נִשְׁמָה עֲלֶךָ, וְלֹא אֱלֹהָא
 עֲלֶךָ, אַנְתָּ לְבַר מִכְּלָא, וְלִגְאוּ מִכְּלָא, וְלִכְל סִטְרָא, וְלִעֵילָא
 מִכְּלָא, וְלִתְתָא מִכְּלָא. וְלִית אֱלֹהָא אַחְרָא, עֵילָא וְתַתָּא, וּמִכְל
 סִטְרָא, וּמִלְגוּ דְעֵשֶׁר סְפִירָן, דְמִנְהוֹן כְּלָא, וּבְהוֹן כְּלָא תִלְיָא
 וְאַנְתָּ בְּכָל סְפִירָה, בְּאַרְבַּה וּרְחֻבָה, עֵילָא וְתַתָּא, וּבֵין כָּל סְפִירָה
 וּסְפִירָה, וּבְעוֹבֵי דְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה.

וְאַנְתָּ הוּא דְמִקְרַב לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ, בְּכָל סְפִירָה
 וּסְפִירָה, וּבְכָל עֲנָפִין דְנְהוּרִין דְתִלְיִין מִנְהוֹן, כְּגַרְמִין,
 וְגִידִין, וְעוֹר, וּבִשָׁר, דְתִלְיִין מִן גּוּפָא. וְאַנְתָּ לִית לָךְ גּוּפָא, וְלֹא
 אַבְרִים, וְלִית לָךְ גּוּקְבָא. אֱלֹא אַחַד כְּלָא שְׁנֵי. יְהֵא רַעוּא דִילָךְ,
 דְתִקְרַב אַנְתָּ שְׂכִינְתָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּכָל דְרַגְלִין
 דְאֵינּוּן אֲעִילוֹת דִילָךְ, דְאֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דְבַעֲלֵי מְדוּת. נְשִׂאֵי
 יִשְׂרָאֵל. חֲכָמִים. נְבוֹנִים. חֲסִידִים. גְּבוּרִים. אַנְשֵׁי אֱמֶת. נְבִיאִים.
 צַדִיקִים. מְלָכִים. כְּלֵהוּ דְאֲעִילוֹת. דְאִית אַחְרָנִין דְבְּרִיאָה.

דְשְׂכִינְתָא אִיהִי קְרַבָּן, שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה. מִימִנָּא שְׁמֵן לְמַאֲוֵר, כְּגוֹן
 (בראשית א) אֶת הַמַּאֲוֵר הַגָּדוֹל. שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ אִיהוּ
 מִסְטְרָא דְשְׂמָא לָא, דְאַתְמַר בָּהּ וְקֹדֶשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. שְׁמֵן כְּתִית,
 אִיהִי מִסְטְרָא דְצַדִיק, דְאִיהוּ כְּתִישׁ כְּתִישִׁין מֵאַבְרִין דְאֵינּוּן
 זִיתִים, לְאַחְתָּא מִשְׁחָא לְגַבֵּי פְתִילָה. פְּתִילָה תִכְלָא. וּגְבוּרָה
 מִתְמָן אִיהִי יִרְאָה, וְלוֹיִם שׁוֹמְרִין הַמִּקְדָּשׁ.

וּמִתְמָן פְּקוּדָא לִירָא מִן הַמִּקְדָּשׁ, וְאִיהוּ מְצוֹת עֲבוּדַת הַלְוִיִּם
 בְּמִקְדָּשׁ בְּכ"ד מִשְׁמְרוֹת לְוִיִּם דְבְּהוֹן לְוִיִּם בְּשִׁירָה
 וּבְזִמְרָה הוּוּ מְזֻמְרִין קְדָמָה, לְסִלְקָא שְׂכִינְתָא דְאִיהִי שִׁירָה וְזִמְרָה
 בְּהוֹן לֵינִי. כ"ד עִם שִׁירָה וְזִמְרָה כ"ו, כְּחוֹשְׁבֵן יְהוּ"ד. וְאַבְתְּרִיה
 פְּקוּדָא אִיהִי מְצוֹת קְטָרֶת תְּמִיד לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְקְטָרֶת
 כְּקַרְבָּנָא.

וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעוֹלָה וְנִתְחַ אֹתָהּ לְנִתְחִיָּה. וְאִמּוּרִין וּפְדָרִין דְּאִינוּן
 מִתְאַכְּלִין כָּל הַלְיָלָה, (דף ק"י ע"א) אִינוּן כְּפָרָה דְּאִבְרִין
 דְּגוּפָא דִּילִיָּה וְנִפְשִׁיָּה, דְּלֹא יִתְקַדּוּן בְּגִיָּהֶנּוּם, וְלֹא יִתְמַסְרוּן
 בִּידָא דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת, וּבְגִין דְּבַר נֶשׁ חַב בְּיַצַּר הָרַע, דְּאִיהוּ
 צְפוּנִי, הֲכִי שְׁחִיטְתוּ בְּצְפוּן לְשׁוּבָא לִיָּה מֵהָהוּא צְפוּנִי.

וּבְקַרְבְּנִין, טוֹל בְּהוּ קַל וְחוּמֵר מִנְּבִיאִים, דְּאִף עַל גַּב דְּתוֹרָה
 אִיהִי שֵׁם יְהוָה, וְנִבְוָאָה דְּאִתְמַר בָּהּ (ישעיה סג) רוּחַ יְיָ
 תְּנִיחֵנוּ. עִם כָּל דָּא, לָאוּ כָּל מְאִרֵי תוֹרָה שְׁקִילִין, וְלָאוּ כָּל
 נְבִיאִים שְׁקִילִין, דְּאִית נְבִיאִים, דְּנִבְוָאָה דְּלְהוֹן בְּלְבוּשֵׁין
 דְּמִלְכָּא, וְהֲכִי הוּא אֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה, כְּמָה מְאִרֵי סְפָקוֹת
 וּפְרוּקִין, בְּלְבוּשָׁא דְּמִלְכָּא.

וְאִית אַחֲרָנִין דְּסִלְקִין יִתִּיר, בְּאַבְרִים דְּגוּפָא דְּמִלְכָּא, דְּאִתְמַר
 בְּהוֹן וְאַרְאָה, וְרִאִיתִי, בְּמִרְאָה, בְּעֵינִין. (חבקוק ג) יְיָ שָׁמַעְתִּי
 שְׁמֵעֵךְ יְרֵאתִי, בְּשִׁמְיעָה. יְחֻזְקָאֵל אֶסְתַּכְּלוּתִיָּה וְנִבְיאוּתִיָּה
 מְעֵינִין. חֲבִקוּק מְאוּדְנִין בְּשִׁמְיעָה. וּבְגִין דָּא, יְחֻזְקָאֵל חֲזָא כָּל
 אֲלִין מְרֵאוֹת דְּמִרְכַּבָּה בְּרֵאִיָּה, בְּעֵין הַשֶּׁכֶל. חֲבִקוּק, בְּשִׁמְיעָה.
 וְאִית נְבִיאָה דְּנִבְוָאָתִיָּה בְּפוּמָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה ו) וַיֵּעַ
 עַל פִּי. נִבְוָאָה אַחֲרָא מְרִיחָא דְּחוּטְמָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל
 ב) וַתֵּבֵא בִי הָרוּחַ. וְאִית דְּנִבְוָאָתִיָּה בִּיד, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (חושע
 יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. וְאַחֲרָנִין לְפָנִים בְּתֵי הַמִּלְּךְ, וְאַחֲרָנִין
 לְפָנֵי לְפָנִים.

וְהֲכִי בְּאֹרִייתָא, פְּשִׁטִּים, רְאִיוֹת, דְּרִשׁוֹת, סוּדוֹת דְּסִתְרֵי
 תוֹרָה, וְלַעֲיֵלָא סִתְרֵי סִתְרִים לְה' הֲכִי בְּקַרְבְּנִין אִף עַל גַּב
 דְּקַרְבְּנִין כְּלָהוּ לִיְהוָה, אִיהוּ נְטִיל כְּלָא, וּפְלִיג קַרְבְּנִין לְמִשְׁרִיזִין
 דִּילִיָּה. מְנַהוֹן פְּלִיג לְכַלְבִּים, אִינוּן קַרְבְּנִין פְּסוּלִין, דִּיְהִיב לְהוֹן

לְסַמָּא"ל בְּלֵב, וּלְמִשְׁרֵייתִיהּ. וּבְגִין דָּא הָוָה נְחִית דִּיּוֹקְנָא
דְּכַלְבָּא. וּמְנַהוּן לְשָׂדִים, דְּאִית בְּהוּן בְּבַעֲרִין, וּמְנַהוּן כְּמַלְאָכֵי
הַשָּׁרַת, וּמְנַהוּן כְּבְנֵי נָשָׂא. לְאִינוּן דְּעוֹבְדֵיהוּן פְּשָׁדִים, פְּלִיג
קַרְבְּנֵיהוּן לְשָׂדִים.

אֵלִין דְּעוֹבְדֵיהוּן כְּמַלְאָכֵין, פְּלִיג קַרְבְּנֵין דְּלֵהוּן לְמַלְאָכִים, הֲדָא
הוּא דְכֶתִיב, (במדבר כח) אֶת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי. דְּאִינוּן
קַרְבְּנֵין דְּלֵהוּן, לָאוּ תִלְיִין בְּבַעֲרִין. דְּקַרְבְּנֵין דְּבַעֲרִין, אִינוּן דְּעַמֵּי
הָאָרֶץ. אִינוּן קַרְבְּנֵין (דְּמַלְאָכִין) דְּבְנֵי נָשָׂא, צְלוֹתִין וְעוֹבְדֵין טְבִין.
קַרְבְּנֵין דְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים, מְאָרֵי מְדוּת, אֵלִין מְאָרֵי רְזִי
דְּאוֹרֵייתָא, וְסַתְרִין גְּנִיזִין דְּבֵהוּן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית הוּא
בְּנִרְמִיָּה, לְקַבְּלָא קַרְבְּנֵין דְּלֵהוּן, דְּאִיהִי תוֹרַת ה' תְּמִימָה,
שְׂכִינְתָּא קְדִישָׁא, מִי מְדוּת.

וְתַלְמִידֵי דְרַבְּנָן, אִינוּן מְלִין דְּלֵהוּן כְּפֹאֲכִילַת שְׂרִירֵי מְנַחֹת, וְאִית
אַחֲרָנִין דְּמַתְּנַבְּרִין עָלֵיהוּ, דְּאוֹרֵייתָא דְּלֵהוּן כְּפֹאֲכִילַת
מְנַחֹת עֲצָמוֹ, וְלֹא שְׂרִירֵי מְנַחֹת. וְאִית אַחֲרָנִין דְּאוֹרֵייתָא דְּלֵהוּן
כְּפֹאֲכִילַת קְדָשִׁים, מְאָכְלִים מְכַמָּה מִינֵין לְמַלְפָּא. וְכֹל מְנַחֹת
דְּמְאָכְלִין דְּקַרְבְּנֵין, מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַרְבָּא לִיהּ כְּלֵהוּ
בְּבֵיתָא דִּילִיהּ, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא. וְהֵאֵי אִיהוּ פְּקוּדָא לְקַרְבָּא
קַרְבְּנוֹת בְּבֵית הַבְּחִירָה, לְקַיִים (ירמיה ט) כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל
הַמְּתַהַלֵּל וְגו'.

לְמַלְפָּא דְּהוּוּ עַבְדוּי וְאַפְרָכְסוּי וְשׁוֹלְטָנֵי מְלָכוֹתָא שְׁלַחֵי לִיהּ
כְּמָה דוֹרוּנֵי, אָמַר, מֵאֵן דְּבַעֲי לְמַשְׁלַח לִי דוֹרוּנָא, לָא
יִשְׁלַח אֲלָא בִּידָא דְּמַטְרוּנֵיתָא, לְקַיִים בְּהַ (תהלים קג) וּמְלָכוֹתוֹ כֹּכַל
מְשַׁלָּה. וּבְגִין דָּא אֶתְקַרִּיאַת שְׂכִינְתָּא קַרְבֵּן לַהּ, עוֹלָה לַהּ, אָשָׁם
לַהּ, וְאַפִּילוּ קַרְבֵּן גְּדוּת וְיוֹלְדוּת וּמְצוֹרְעִים וְזָבִים וְזָבוֹת, כְּלָא

צָרִיךְ לְקַרְבָּא לַיָּי, וּשְׂכִינְתִּיהָ, וּלְבַתֵּר אִיהִי פְּלִיגַת לְכֻלָּא הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב, (מְשָׁלִי לֵא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ, וְאֶפִּילוּ
 מְזוֹנָא דְחִיּוּן, כְּגוֹן קַרְבָּן שְׁעוּרִים מֵאֲכָל בְּעִירָן, וּמֵאֲכָל עֲבָדִים
 וּשְׂפָחוֹת דְּבֵי מַלְכָּא, וְאֶפִּילוּ דְכַלְבֵּי וּדְחֻמְרֵי וּגְמֻלֵי, לְקַיִים בְּהַ
 וּמְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וּמִנְּלֹן דְּעַל יְדֵהָא פְּלִיגַת כְּלָא, דְכַתִּיב וַתִּתֵּן
 טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֶּן יִ"ה, ו' בֶּן יִ"ה, כְּלִיל יְהוָה. וּשְׁלִימוֹ
 דִּילִיָּה ה', אִיהִי עוֹלָה לְיְדוֹ"ד. קַרְבָּן לְיְדוֹ"ד. שְׁלָמִים לַיָּי.
 קַרִּיבוֹ דִּילִיָּה, שְׁלִימוֹ דִּילִיָּה, דְּבִיָּה אֲשָׁלִים יְהוָה, לְמַהוּ יְדוֹ"ד.
 וְכֻלָּא אֶתְהַדְרַר בֵּיהּ, וּבְגִין דָּא (שְׁמוֹת כב) זוֹבַח לְאֱלֹהִים יַחְרָם, בְּלִתֵּי
 לְיְדוֹ"ד לְבַדּוֹ, דְּלָא יְהִיב שׁוֹלְטָנוּתָא לְסַטְרָא אַחְרָא
 בְּקַרְבְּנָא, דְּכָל אֱלֹהִים אַחֲרִים עֲלָמָא דְּפִרוּדָא אֵינּוּן, וְלִית לוֹן
 קַרִּיבָא וַיְחוּדָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶפְרַיִם לוֹן מְשָׁמִיָּה, כְּגוֹן
 דְּאֶפְרַיִם חֹשֶׁךְ מְאֹר, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיְכַדֵּל אֱלֹהִים
 בֵּין הָאֹר וּבֵין חֹשֶׁךְ. וּמֵאֵן דְּקַרִּיב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה
 דְּאֶפְרַיִם, כְּמֵאֵן דְּקַרִּיב מְסַאֲבוֹ דְּנִגְדָה לְבַעֲלָהּ, וְהֵאֵי אִיהוּ רְזָא
 (וּיקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טוּמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ.

וְהֵאֵי לֹא תִגְלָה עֲרוֹתוֹ, קִירוּב, דְּכָל עֲרִיִין שְׁקִילִין לְעַבּוּדָה זְרָה,
 דְּכָל סַטְרִין אַחְרָנִין, עֲלִיָּהוּ אַתְמַר, (בְּרֵאשִׁית י) מֵאֵלָה נִפְרְדוּ
 אֵיִי הַגּוֹיִם בְּאַרְצוֹתָם. וְכַתִּיב לְלִשׁוֹנוֹתָם בְּאַרְצוֹתָם בְּגוֹיָהֶם.
 וְכַתִּיב כִּי שָׁם בְּלָל יַיִ שִׁפְתַּי כָּל הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפִּיעָם יְדוֹ"ד. וְכָל
 מֵאֵן דְּקַרִּיב שׁוּם קַרְבְּנָא לְסַטְרִין אַחְרָנִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֶפְרַיִם לִיָּה מְשָׁמִיָּה, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּשָׁמִיָּה. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּחַר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל מְכָל שְׁאָר אוּמִין, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דְּבָרִים
 יד) וּבָךְ בָּחַר ה'. וּפְלִיגַת לוֹן מְנַיָּהוּ לְחוּלְקִיָּהּ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (דְּבָרִים לב) כִּי (דף ק"י ע"ב) חֵלֶק יַיִ עָמוֹ.

וּבְגִין דָּא יְהִיב לֹון אֹרִייתָא מְשִׁמִּיהַ. (שמות א) זֶה שְׁמִי לְעֵלָם וְזֶה זְכָרִי לְדַר דֶּר, וְהָא אֹקְמוּהָ י"ה עִם שְׁמִי, שִׁס"ה. ו"ה עִם זְכָרִי, רמ"ח. בְּכָל מְצֻוָּה וּמְצֻוָּה, קָשִׁיר לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּשִׁמִּיהַ, לְמַהוּי כָּל אֲבָר וְאֲבָר דְּלֶהוֹן, חוּלְק עַדְבִּיָּה וְאַחְסָנְתִּיהַ. וּבְגִין דָּא זֹוּבַת לְאַלְהִים יִחָרָם וְגו'.

צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְשִׁתְּפָא לְיִי, בְּהַלִּיכָה דְּלֶהוֹן, בְּהַקִּיץ דְּלֶהוֹן. הֵדָא הוּא דְּכִתִּיב, (משלי ו) בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. קָם הֵהוּא תְּלַמִּידָא וְאַשְׁתַּטַּח קַמִּיהַ, וְאָמַר זְכָאָה אִיהוּ חוּלְקִיָּה, דְּמֵאן דְּזָכִי לְמִשְׁמַע מְלִין אֲלִין, כְּלֶהוּ שֵׁם יִי בְּכָל סְטָרָא, וְלֹא נְפִיק מִגִּיָּה לְבַר בְּכָל סְטָרוֹי. (ע"כ רעיא מזהימנא) (כ"ט ע"א פקודא להקריב וכו')

זֶה־ר

(ויקרא כה) וְכִי תֹאמְרוּ מֶה נֹאכַל וְגו', רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים
 לז) בְּטַח בְּיִי וְעֵשֶׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה.
 לְעוֹלָם בַּר נֶשׁ יְהֵא זֶה־ר בְּמֵאֲרִיָּה, וַיִּדְבַּק לְבִיָּה
 בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּגִין דִּיהוּי שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה. דְּכַד יְהוּי
 שְׁלִים בֵּיָּה, לֹא יִכְלִין לְאַבְאָשָׁא לִיָּה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.
 תָּא חוּזִי, בְּטַח בְּיִי וְעֵשֶׂה טוֹב, מֵאִי וְעֵשֶׂה טוֹב. אֲלֹא הָכִי
 תְּנִינֵן, בְּעוֹבְדָא דְּלִתְתָּא, יִתְעַר עוֹבְדָא דְּלְעִילָא.
 וְהָא אֹקְמוּהַ, וְעֵשִׂיתֶם אוֹתֶם, כְּבִיכּוֹל, אֲתוּן תְּעַבְדוּן
 לְהוֹן, בְּגִין דְּבִתְהוּא אֲתַעְרוּתָא דְּלִכּוֹן דְּאֲתוּן עַבְדִּין
 לְתַתָּא, אֲתַעַר לְעִילָא וְעַל דָּא וְעֵשֶׂה טוֹב כְּתִיב, וְאִין
 טוֹב, אֲלֹא צְדִיק, דְּכִתִּיב (ישעיה א) אֲמָרוּ צְדִיק כִּי טוֹב. כִּיּוֹן

דְּאֵתוֹן עֲבָדִין הָאֵי, וְדָאֵי הָאֵי טוֹב יִתְעַר, כְּדִין שְׁכָן אֶרֶץ
וְרַעָה אָמוּנָה, וְכֻלָּא חַד.

שְׁכָן אֶרֶץ, אֶרֶץ עֲלָאָה. דִּהָא לֵית לָךְ בְּעֵלְמָא, דִּיכּוּל
לְמִשְׁרֵי בַּהֲדָה, עַד דִּיתְעַר הָאֵי טוֹב לְגַבְהָ, כִּיּוֹן
דִּיתְעַר לִיָּה, כְּבִיכּוּל הוּא עֲבִיד לִיָּה, וְכִדִּין שְׁכָן אֶרֶץ,
שְׁרֵי בְּגוֹוָה, אִיכּוּל אִיבָה, אֲשֶׁתְּעֲשֵׂע בַּהֲדָה. וְרַעָה
אָמוּנָה, דָּא אֶרֶץ וְכֻלָּא חַד כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תחלים צב)
וְאָמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וְרַעָה אָמוּנָה, הוּי דְּבַר לָהּ בְּכָל
רְעוּתְךָ.

וְאֵי לָא תִּתְעַר לְקַבְּלָהּ, הָאֵי טוֹב אֲתִרְחַק מִנָּה, וְלָא
תִּתְקַרַב בַּהֲדָה, לָא תִּתְקַרַב לְגוֹ אֲתוֹן נוֹרָא יְקִידְתָּא,
וְאֵי תִּתְקַרַב בַּהֲדָה, בְּדַחִילוֹ, כְּמָאן דְּדַחִיל מִן מוֹתָא. דִּהָא
כְּדִין נוֹרָא דְּלִיק, וְאוּקִיד עֲלֵמָא בְּשִׁלְהוּבוּי. וְכִיּוֹן
דְּאֵתְעַר לְקַבְּלָהּ הָאֵי טוֹב, כְּדִין, שְׁאֲרֵי בְּגוֹוָה, וְלָא
תִּדְחַל מִנָּה אַנְתָּ, כְּדִין, (איוב כב) וְתַגְזֹר אָמַר וַיִּקָּם לָךְ וְעַל
דְּרַכֶּיךָ נִגָּה אוֹר.

תָּא חַזִּי, בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מִדְּבֵרֵי לְהָאֵי לְרְעוּתְהוֹן בְּכָל
יוֹמָא. מָאן אִינּוֹן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא. אִינּוֹן דְּמִתְעָרֵי
הָאֵי טוֹב לְקַבְּלִיָּה, וְלָא חָס עַל דִּילִיָּה, וַיִּדְעֵי דִּהָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיָּה יִתִּיר. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (משלי
יא) יֵשׁ מִפִּזֹּר וְנוֹסֵף עוֹד. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּהָא אֲתִעַר

בְּרַכָּאן לְקַבְּלֵיהּ, וְלֹא יִימָא אִי אַתָּן הָאִי הַשְּׁתָּא, מֵאִי
אֲעֵבִיד לְמַחַר. אֲלֹא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֵיהּ בְּרַכָּאן
עַד בְּלֵי דֵי, כְּמָה דְאֻקְמוּהָ.

וּבְגִין כֵּךְ, וְכִי תֵאמְרוּ מַה נִּאֲכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וְגוֹ',
מַה כְּתִיב. וְצוֹיְתִי אֶת בְּרַכְּתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית
וְעָשִׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים. וְעָשִׂת, וְעָשִׂתָּה מִבְּעֵי
לֵיהּ, מֵאִי וְעָשִׂת. אֲלֹא לְאַפְקָא ה', דְּאִית לָהּ שְׁמֻטָּה
וְנִיחָא, וְלֹא עֵבִיד עֲבִידְתָּא. כְּתִיב (שְׁמוֹת טז) רְאוּ פִי יִי' וְגוֹ'
נֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יּוֹמִים וְגוֹ', כְּגִוּוֹנָא דָּא
וְצוֹיְתִי אֶת בְּרַכְּתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית וְגוֹ'.

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, פִּגְעוּ בְּהֵהוּא
טוֹרָא, אֲשַׁכְּחוּ תְּרֵי גַבְרֵי דְהוּוּ אֲזִלִּי, אֲדַהֲכִי חֲמוּ
חַד בַּר נֶשׁ דְּהוּוּ אֲתִי, וְאָמַר לוֹן, בְּמִטּוֹ מִנְיִיכוּ, הָבוּ לִי
מְזוֹנָא פִּתָּא דְנַהֲמָא, דְּהֵנִי תְרִין יּוֹמִין דִּתְעִינָא בְּמַדְבְּרָא,
וְלֹא אֲכַלְנָא מְדִי. אֲשַׁתְּמִיט חַד מֵאִינוּן תְּרֵי גַבְרֵי, וְאַפִּיק
מְזוֹנִיָּה דְּאִיהוּ אֵייתִי לְאוֹרְחָא, וְיְהִיב לֵיהּ, וְאַכִּיל וְאַשְׁקִי
לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּהּ, מַה תַּעֲבִיד מִן מְזוֹנָא, דְּהָא אָנָּא
דִּידִי אֲכַלְנָא. אָמַר לֵיהּ, וּמָה עָלִי דִידְךָ, אָנָּא אֲזִיל,
יְתִיב גַּבִּיָּהּ הֵהוּא מְסַכְנָא, עַד דְּאֲכַל כָּל מַה דְּהוּוּ גַבִּיָּהּ,
וְהֵהוּא נַהֲמָא דְּאַשְׁתָּאֵר, יְהִיב לֵיהּ לְאוֹרְחָא, וְאֲזִיל לֵיהּ.
אָמַר רַבִּי חִיָּיא, לָא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּמַלְּהָ דָּא

יִתְעַבֵּיד עַל יַדָּן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי דִּילְמָא דִּינָא אֶתְגַּזֵּר עַל
הֵהוּא בַר נָשׁ, וּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא קַמֵּיה
הַאי, בְּגִין לְשׁוּבָא לֵיה. עַד דִּהוּוּ אֲזִלִּי, לָאָה הֵהוּא גִבְרָא
בְּאוֹרְחָא, אָמַר לֵיה חֲבֵרִיָּה, וְלֹא ^(דף ק"א ע"א) אֲמִינָא לָךְ דִּלָּא
תִּתֵּן נְהֵמָא לְאַחֲרָא. אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְרַבִּי יוֹסִי, הָא מְזוּנָא
גַּבְן נִיהַב לֵיה לְמִיכַל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי תְּבַעֵי לְמִיפַק מִנֵּיה
זְכוּתָא, נְזִיל וְנַחֲמִי, דִּהָא וּדְאִי בְּקַפְטוּרֵי דְדָא טַפְסָא
דְּמוּתָא אֶתְאַחִיד, וּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא
זְכוּתֵיה, בְּגִין לְשׁוּבֵיה.

אֲדַהֲכִי, יִתִּיב הֵהוּא בַר נָשׁ, וְנָאִים תְּחוּת חַד אֵילָנָא,
וְחֲבֵרִיָּה אֶתְרַחֵיק מִנֵּיה, וְיִתִּיב בְּדֶרֶךְ אַחֲרָא.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיִיא, הַשְׁתָּא נִיתִיב וְנַחֲמִי, דְּוַדְאִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי לְמַרְחֵשׁ לֵיה נִיסָא, קָמוּ וְאוּרִיכוּ.
אֲדַהֲכִי חָמוּ חַד טִיפְסָא בְּשִׁלְהוּבֵי קָאִים גִּבֵּיה. אָמַר רַבִּי
חֵיִיא, וּוי עַל הֵהוּא בַר נָשׁ, דִּהַשְׁתָּא יִימוּת. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, זַכָּאָה הֵהוּא בַר נָשׁ, דִּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֶרְחִישׁ לֵיה
נִיסָא. אֲדַהֲכִי נַחַת מֵאֵילָנָא חַד חוּיָא, וּבָעָא לְמַקְטִלֵּיה.
קָם תֵּהוּא טַפְסָא עָלֵיה וְקַטְלֵיה. קַסְטֵר בְּרִישֵׁיה טַפְסָא,
וְאֲזַל לֵיה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אֲמִינָא לָךְ דִּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעָא
לְמַרְחֵשׁ לֵיה נִיסָא, וְלֹא תִיפּוּק זְכוּתֵיה מִנֵּיה.

אֲדַהְכִי אֶתְעַר הַהוּא בַר נָשׁ, וְקָם וְאָזִיל לִיהָ. אֶחֱידוּ בֵּיהָ
 רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי, וַיִּהְיוּ לִיהָ לְמִיכַל. בְּתַר דְּאֶכְל,
 אֶחֱוִיאוּ לִיהָ נִיסָא דְרַחֲשִׁישׁ לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לז) בְּטַח בֵּינִי וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכָן
 אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה, זַכָּאָה חוֹלְקִיהָ דְּבַר נָשׁ דְּעַבִּיד
 טוֹב מְדִידִיהָ, דְּהָא אֶתְעַר טוֹב בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וּבְמָה.
 בְּצַדְקָה. דְּכַד אֶתְעַר צְדָקָה, הוּא טוֹב כְּדִין אֶתְעַר לְגַבִּי
 כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי י) וְצַדְקָה תַצִּיל מַמּוֹת.
 מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּצַדְקָה אֵילְנָא דְחַיִּי הוּא, וְאֶתְעַר עַל
 הַהוּא אֵילְנָא דְמוֹתָא, וְנָטִיל אֵינּוֹן דְּאֶחֱידֵן בֵּיהָ, וְשׁוֹיב
 לֹון מִן מוֹתָא. מֵאן גָּרִים לְהַהוּא אֵילְנָא דְחַיִּי דְאֶתְעַר
 לְהָאִי, הָוִי אֵימָא הַהִיא צְדָקָה דְאִיהוּ עַבִּיד, כְּבִיכּוֹל הוּא
 עַבִּיד לִיהָ לְעֵילָא, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (תהלים קי) עוֹשֶׂה צְדָקָה
 בְּכָל יַעַת. וְהָא אֶתְמַר.

השלמה מדהשמטות (סימן ז)

וְכִי בְּכָל יַעַת יְכִיל בַּר נָשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה, אִי הָכִי
 תְרִיסַר שְׁעֵתִי בְיוֹמָא מֵאן יְכִיל. אֶלָּא הָכִי
 אֹלִיפְנָא, מֵאן דְּעַבִּיד צְדָקָה בְּכָל יַעַת. מֵאִי בְּכָל יַעַת,
 כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (ויקרא ט"ז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל יַעַת אֶל הַקּוּדְשׁ,
 וְאוּקְמוּהָ. וְלֹא תִימָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי, דְאִיהִי
 יַעַת רַעוּא קְדִישָׁא בְּצַדִּיק. אֶלָּא אֶפִּילוּ בְּכָל יַעַת

דְּלַתְתָּא אֶסְגִּי צְדָקָה עַל־יְהוּ וְאַתְעַר צְדָקָה בְּכֻלְהוּ,
בְּעֻלָּאי וְתַתָּאי. בְּגִין כֶּף יִשׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה בַר נָשׁ
וַיְדַבֵּק בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כִּיּוֹן דְּמָטוּ קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן סָחוּ לֵיהּ עוּבָדָא. אָמַר,
וּמָה דָא בְּלַחֲדוּי, אֶפִּילוּ כָּל מֵאן דְּאֶחִיד
לְאִילָנָא ^(בְּאִילָנָא) דְּחַיִּי אֲשֶׁתִּזְיַב בְּהַאי עֲלָמָא וְאֶפִּילוּ מִן
מוֹתָא דְעֲלָמָא, מִשְׁאָר בְּנֵי נָשָׂא. כָּל שְׁכַן מֵאֲחֶרָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכֻלְהוּ אַתְעַר צְדָקָה אִילָנָא דְחַיִּי,
וְהַאי אֲתַר אִיהוּ דְּמִזּוּנָא לְכֻלָּא לְתַלְמִידֵי
חֲכָמִים. מֵאִי עֲבִידְתִּיָּהוּ דְּהָא כָּל בְּנֵי עֲלָמָא לָא יִכְלִי
לְאַתְעָרָא צְדָקָה עַל־יְהוּ, דְּהָא אֵינּוֹן בְּצְדָקָה אֶחִידָן
וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא בְּזִכּוֹתִיָּהוּ נְזוּנִין, בְּהוּ מִמֶּשׁ. וְאֵינּוֹן לָא
יִכְלִין לְאַתְזוּנָא בְּהוּ מִמֶּשׁ, בְּגִין דְּכָל מֵאן דְּאֲשֶׁתְּדַל
בְּאוּרֵיָתָא, אֲשֶׁתְּדַל בְּאִילָנָא דְחַיִּי דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא
נְזוּנִין מִנֵּיהּ.

אֲשֶׁתְּכַח דְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים מְתַעְרֵי מְזוּנָא לְעֲלָמָא
וְשִׁלְמָא. אִי לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא מְתַעְרֵי מְזוּנָא,
לוֹן אֲמַאי לָא מְתַעְרֵי. אֶלָּא תַלְמִיד חָכָם הוּא אִילָנָא
דְּחַיִּי מִמֶּשׁ. וְאִילָנָא דְחַיִּי לָא מְתַזֵּן אֶלָּא מִן הָעוֹלָם
הַבָּא. וְהָעוֹלָם הַבָּא לָא אֲשֶׁתְּכַח בְּהַאי עֲלָמָא אֶלָּא
לְבַתַּר דְּעָאֵל לְהַהוּא עֲלָמָא, כְּדִין אַתְזֵן בֵּיהּ וְאַתְנַטְעוּ

שְׂרָשׁוּי עָלֶיהָ. הַשְּׁתָּא אַכְלֵי מַאיבָּא דְאִילָנָא דְחַיִּי.
 וּמֵאֵן אִיהוּ, הֵהוּא אַתְר דְּאַשְׁתַּכַּח לְגַבֵּי מִסְכְּנָא וְאִיהוּ
 אֶקְרִי (בְּרַאשִׁית ג') פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן. וְעַל דָּא אַכְלֵי
 מִהֵהוּא פְּרִי בְּהַאי עֲלָמָא.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, הֵם נְזוּנִין בְּזוּרְע. מַאי בְּזוּרְע, דָּא
 גְּבוּרָה. וְאִינּוּן זְמִינִין לְעוֹלָם הַבָּא. דְּמִזּוּנָא
 דְּעוֹלָם הַבָּא, לָאוּ אִיהִי בְּהַאי עֲלָמָא, אֶלָּא צְמֻצוּמָא
 זְעִירָא דְּחִילָא דִּילֵיהָ, דְּאַשְׁתַּכַּח בְּמַתִּיקוּ דְּאוּרִייתָא.
 וְדָא טַעְמֵי עַל הֵהוּא אִיבָּא דְּאִילָנָא תַּתָּאָה וְדָא חִידוּ
 דְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וּמִזּוּנָא עֵילָאָה דִּילְהוֹן. כִּיּוֹן דִּיעֲבֵרוּן
 מִהַאי עֲלָמָא, כַּמָּה נְחָלִין עֲלָאִין דְּעוֹלָם הַבָּא סַחְרָן
 לְדוּכְתִּייהוּ, וְיִשְׁתַּרְשׁוּן בֵּיהּ וְיִסְתַּלְקוּן לְעֵילָא לְעֵילָא.
 כַּמָּה דָּאֵת אָמַר (יִשְׁעִיָּה ס"ד) עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זּוּלְתָךְ
 יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוּ.

מַאי יַעֲשֶׂה, דָּא יוּבְלָא. הֵהוּא דְּאֶקְרִי הָעוֹלָם הַבָּא.
 לְמַחֲכָה לוּ וְדָאִי, דְּלֹא בַּעֲיִין מִזּוּנָא לְעֲלָמָא דָּא,
 עַד דְּאֵתָאן (ס"א דְּאֵתָאן) לְמִזּוּנָא דִּילְהוֹן. וּמַאי מִזּוּנָא
 דִּילְהוֹן, הָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל דָּא זַכָּאֵן בְּכָלָא. דְּעַלִּייהוּ
 כְּתִיב עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים וְגו' (עַד כֹּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

רַעִיא מִהִימְנָא

(וּיִקְרָא כַּה) וְהִתְנַחֲלֵתֶם אוֹתֶם לְבְנֵיכֶם וְגו', לְעוֹלָם בְּהֵם תַּעֲבֹדוּ וְגו'.

פְּקוּדָא דָּא לְעִבּוּד בְּעִבְד בְּנִעְנִי, דְּכִתְיִב, לְעוֹלָם בְּהֵם תַּעֲבוּדוּ
 וְאֵינּוֹן מִסְטָרָא דְהֵם דְּגִלִּי עֲרִיזִין דְּאֶתְמַר עָלֶיהָ (בראשית ט) אָרוּר
 בְּנִעַן עֵבֶד עֵבֶד עֵבֶדִים יְהִי לְאֶחָיו. אֲמַאי עֵבֶד עֵבֶדִים. אֲלֵא עֵבֶד
 לְהֵוּא עֵבֶד עוֹלָם, דְּאִיהוּ עוֹלְמוֹ שֶׁל יוֹבֵל. וְאִי תִימָא דְהָא אֲחוּהָ
 דְשֵׁם וַיִּפֶת הוּהוּ, אֲמַאי לָא הוּהוּ הִכִּי בְּוֹתִיּהוּ. וְהִכִּי מוֹרְעָא דְהֵם
 הוּהוּ אֲלִיעוֹר עֵבֶד דְּאֶבְרָהִם, אֲמַאי לָא הוּהוּ בְּוֹתִיּהוּ, דְנִפְק עֲדִיק,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּדִי בְּבִרְכָתִיּהוּ, כִּד בְּרִיךְ לִיה לָבֵן.

אֲלֵא וְדֵאִי הָכָא בְּרִזָּא דְגִלְגּוּלָא, גּוֹלֵל אוּר מִפְּנֵי חֲשָׁד, עֵבֶדָא
 דְּאֶבְרָהִם דְנִפְק מִחֲשָׁד, וְדֵא זֶרְעָא דְהֵם, דִּיּוּ לְעֵבֶד לְהִיּוֹת
 כְּרַבּוֹ דְּאִיהוּ אֶבְרָהִם, דְנִפְק מִתְּרַח עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. וְחֲשָׁד
 מִפְּנֵי אוּר, דָּא יִשְׁמַעְאֵל דְנִפְק מֵאֶבְרָהִם, וְעִשׂוֹ מִיִּצְחָק.

וְרִזָּא תַּעֲרוּבַת טְפִין, בְּאַתֵּר דְּלֵאוּ דִּילִיָּה גָּרִים דָּא. מֵאֵן דְּעָרִיב
 טְפָה דִּילִיָּה, בְּשִׁפְחָה מַחֲלַת בֵּת יִשְׁמַעְאֵל, אוּ בְּבֵת אֵל
 גְּבַר, דְּאֵינּוֹן רַע חֲשָׁד, וְטְפָה דִּילִיָּה טוֹב אוּר, (בראשית א) וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאוּר בִּי טוֹב. מְעָרֵב טוֹב עִם רַע, עֵבֶר עַל מִימְרָא
 דְּמֵאֲרִיָּה, דְּאֶמַר (בראשית ב) וַיִּמְעַן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּהֵוּא דְעָרֵב (רס), אֲרַכִּיב לִיָּה, וְאִיִּתִּי לִיָּה
 בְּגִלְגּוּלָא לְקַבְּלָא עוֹנֵשִׂיָּה. חֲזוֹר בְּתִיּוּבָתָא, אֲשֶׁתְּדַל
 בְּאוּרִיָּתָא, וְאֶפְרִישׁ טוֹב מֵרַע, דְּאֵינּוֹן אָסוּר וְהֵתֵר, טוֹמְאָה
 וְטַהֲרָה, כְּשֶׁר וּפְסוּל. בְּדָא אֶתְפָּרֵשׁ רַע מִטּוֹב, דְּאֶתְמַר בִּיה
 וַיִּצֵּר, יַעֲזְרָה לְטָב, וַיַּעֲזְרָה לְבִישׁ. בְּאוּרִיָּתָא אֶפְרִישׁ לוֹן,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרִית לִיָּה נִשְׁמַתָּא מִנִּיָּה, לְמַהוּי שְׁלֵטָא עַל
 תְּרוּוּיָּהוּ, בְּחַד דְּאִיהוּ אוּר. עֲלָמָא דְאֶתִּי. וּבְחַד דְּאִיהוּ חֲשָׁד,
 עֲלָמָא דִּין. הָדָא הוּא דְכִתְיִב וַיִּפֶחַ בְּאֶפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים.

וּכְפּוּם זְכוּוֹן וְחוּבִין. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הָעוֹשֶׂה מַצְוָה אַחַת מְטִיבִין

לו. בַּיְנוֹנִי, זְכוּוֹן וְחוּבוֹי שְׁקִילִין, פְּלָגוּ זְכוּוֹן לְעִילָא (ס"א וּפְלָגוּ לְתַתָּא) וּפְלָגוּ חוּבוֹי לְתַתָּא, וְרָזָא דָּא (אֶסְתֵּר ה) מַה שְּׂאֲלַתְךָ וַיִּנְתֵּן לְךָ וּמַה בְּקִשְׁתְּךָ עַד חֲצֵי הַמְּלָכוֹת וְתַעֲשׂ. עֲדִיק גְּמֹר, כָּל זְכוּוֹי לְעִילָא, וְחוּבוֹי לְתַתָּא. רְשָׁע גְּמֹר, חוּבוֹי לְעִילָא, וְזְכוּוֹי לְתַתָּא.

וּבַר נָשׁ דְּחָב בְּאַתְנַגְלִיָּא, בְּתַרִּין דְּרַגִּין אִיהוּ, אִי חֲזַר בְּתִיּוּבְתָא בְּאַתְנַגְלִיָּא, בֵּין עֲדִיקֵיָּא, (ד' ק"א ע"ב) בְּגִין דִּי־דַעִין דִּינֹוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְנִטְרִין גְּרַמִּייהוּ מְלַמְחִטִּי. וּבְאַתְנַפְסִיָּא, בֵּין רְשִׁיעֵיָּא, לְקַיִים בְּהוּ (אִיּוֹב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים תְּכַלִּינָהּ.

וּבְגִין דָּא, חוּבָא דְאָדָם עָבַר, עַל (בְּרַאשִׁית ב) וַיֵּצֵא יי' אֱלֹהִים, וְאוֹקְמוּהָ, אִין צוּ אֱלָא עֵבוּדָה זָרָה, אַעְבַּר עָלֶיהָ, אֲרַכִּיב לִיהָ בְּטַפְתַּת תְּרַח, דְּבִיהָ רְתַח לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דְּעָבַר עַל צוּ מַעְבוּדָה זָרָה. הֲדַר בְּתִיּוּבְתָא, וְתַבַּר צוּלְמִין דְּעֵבוּדָה זָרָה, וְכָל מְזוּנֵי דִילִיָּהּ. הוּא תַקִּין בְּמַה דְּחָב, וְתַבַּר חוּבָא, וּבְנִינָא בִישָׁא דְבָנָה, וְאַמְלִיד לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ. עַל עֲלָמָא.

בְּמֵאִי. בְּגִין דְּקַדִּישׁ שְׁמִיָּהּ יִתְבַּרַךְ בְּרַבִּים, וְעָאֵל בְּנוֹרָא לְאַתְוֹקְדָא גְּרַמִּיָּהּ. לְקַיִים בִּיהָ (דְּבַרִּים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בָּאֵשׁ. וְלֹא עוֹד אֱלָא דְלֹאבוֹי תְּרַח אַהֲדַר בְּתִיּוּבְתָא, וְאַעִיל לִיהָ וְלֹאמִיָּהּ, וְלְכָל מְאִרֵי דְהַהוּא דָּרָא בְּגִין עֲדוּן. וְהָכִי אַתְלָבֵן בְּנוֹרָא כְּכַסְפָּא, דְּאִיהִי מוֹנִי"טָא דְמַלְפָּא, וְשִׁקְרָ לָהּ בְּעוֹפְרַת, אַעִיל לִיהָ בְּנוֹרָא, וְנַפְקַת עוֹפְרַת לְבַר, יִשְׁמַעְאֵל. וּבְגִין דָּא נַפְקַת, מְצַחֵק בְּעֵבוּדָה זָרָה. וְאַשְׁתַּאֲרָ אָדָם מְלוּבָן, וְהֵאֵי אִיהוּ שִׁנּוּי הַשֵּׁם. דְּכַד אַתְנַלְגַּל אָדָם, בְּעֵי לְמַעַבְדַּ לִּיהָ שִׁנּוּי הַשֵּׁם, שִׁנּוּי מְקוּם, וְשִׁנּוּי מַעֲשָׂה.

לְבַתֵּר אַתָּא יַעֲחֵק, וְאַתְתַּקַּף בִּיהָ, מְחוּבָא תְּנִינָא, דְּאַתְמַר בִּיהָ

עַל הָאָדָם, דָּדָא שְׁפִיכוֹת דְּמִים, וְדָא גָרַם נְסִיוְנָא דִּיצְחָק
בְּסַכְיָנָא. וְאִתְפָּרַר בִּיהּ, כַּמְאֵן דְּבְרִיר אוֹכֵל מִגּוּ פְּסוּלָת, וְנִפְיֵק
פְּסוּלָת לְבַר, עֵשׂו שׁוֹפֵד דְּמִים.

לְבַתַּר אֲתָא יַעֲקֹב, וְאַרְכִיב לִיהּ בְּלִבָּן, וְאִתְעַבִּיד עֶבֶד לְגַבִּיהּ,
הָדָא הוּא דְכָתִיב. (בראשית כט) אֶעֱבֹדְךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל.
וּבַהֲהִיא סָבָה דְאַחֲלַף לָהּ בְּאַחוּתָא, עֶבֶד שִׁבְעַ שָׁנִים אַחֲרָנִין.
לְאַפְקָא תִרִין טַפִּין דְזִרְק אָדָם בְּאַתַּר נּוֹכְרָאָה, וְדָא גְלוּי עֲרִיוֹת,
וְהָאֵי אִיהוּ לְאִמֵּר. וְאַפִּיק לֹון מִן לִבָּן הָאֲרַמִּי, נְחָשׁ.

וּבַתְלַת אֲלִין, הָוָה לְאָדָם שְׁנׁוּי הַשֵּׁם, וְשְׁנׁוּי מְקוּם, וְשְׁנׁוּי מַעֲשֵׂה.
שְׁנׁוּי הַשֵּׁם: בְּאַבְרָהָם. וְשְׁנׁוּי מְקוּם: בִּיצְחָק. וְשְׁנׁוּי מַעֲשֵׂה:
בְּיַעֲקֹב. וְאֵי לְהָאֵי דְאַתְמַר בִּיהּ, (איוב כח) אֲזִי רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ, קִבֵּל
בְּתִיּוּבְתָא כָּל שָׁבִין לְאַחֲרִים.

וּבְגִין דָּא, עֶבֶד טוֹב אֲתָרָא גָרִים. וְעֶבֶד רָע, אוֹף הָכִי. אֲבָל שְׂאָר
עֶבְדִים, לְעוֹלָם בְּהֵם תַּעֲבוּדוּ. קָמוּ מְאָרִי מְתִיבְתָא, וְאָמְרוּ
(תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁפְכָה לֹו, שִׁפְכָה בְּגִימְטְרִיא מִשָּׂה. קָם
רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאָמַר, אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׂיִי אֱלֹהִיו. (ע"כ רעיא מדהימא)

(משפטים קי"ז לא תהיה אחרי רבים וכו')

זֶהַר

כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֶבְדִים וְגו'. פְּקוּדָא לְעֵבוֹד
בְּכָל מִינֵי עֵבוֹדָה בְּמִקְדָּשׁ, וּלְבַר מִמְקָדָשׁ, בְּכָל
אִינוּן פּוֹלְחָנִין דְּאֶקְרִי עֵבוֹדָה, בְּצִלוֹתָא, לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּתַר
פְּקוּדֵי אוּרִייתָא דְכֻלָּא אֶקְרִי עֵבוֹדָה, כְּעֶבֶד דְּאַשְׁתַּדְּל
בְּתַר מְאָרִיָּה, בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיךְ.

בְּגִין דִּישְׂרָאֵל קָרִי לֹון עֶבְדִים, דְכָתִיב כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל

עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מֵאֵי טַעַמָא אֵינּוּן עֲבָדִים. בְּגִין דְּכָתִיב
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב
 בְּעֶשֶׂר אַמְיָרָן לְבַתֶּר, דְּכָתִיב (שְׁמוֹת ב) אָנֹכִי יי' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
 הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְמַפְלַח לֵיהּ כְּעֶבֶד דְּפִלַּח
 לְמֵאֲרִיָּה דְּפָרִיק לֵיהּ מִן מוֹתָא, דְּפָרִיק לֵיהּ מִכָּל בֵּישׁוּן
 דְּעֵלְמָא.

בְּתַרִּין זַיְנִין (נ"א שְׁמִהּ אֵלִיָּן) אַקְרוּן יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, עֲבָדִים, דְּכָתִיב עֲבָדֵי הֵם. וְאַקְרוּן בְּנִים,
 דְּכָתִיב (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לֵיי' אֱלֹהֵיכֶם. בּוֹזְמָא דִּידַע
 לֵיהּ בַּר נֶשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרַח כְּלָל, כְּדִין אַקְרִי
 עֶבֶד דְּעֶבִיד פְּקוּדָא דְּמֵאֲרִיָּה, וְלִית לֵיהּ רֶשׁוּ לְחַפְשָׁא
 בְּגַנְיֻזֵי וּבְרֻזִין דְּבֵיתֵיהּ. בּוֹזְמָא דִּידַע לֵיהּ בַּר נֶשׁ בְּאַרְח
 פְּרֻט, כְּדִין אַקְרִי בֶן רַחֲמָא דִּילֵיהּ, כִּבְּן דְּחַפִּישׁ בְּגַנְיֻזֵי,
 בְּכָל רֻזִין דְּבֵיתֵיהּ.

וְאַף עַל גַּב דְּאַקְרִי בֶן בְּרָא בּוֹכְרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל, לָא יִפּוּק
 גְּרַמְיָה מִכְּלָלָא דְּעֶבֶד, לְמַפְלַח לְאַבּוּי בְּכָל פּוּלְחָנִין
 דְּאֵינּוּן יִקְרָא דְּאַבּוּי. וְהָכִי אַצְטְרִיךְ לְכָל בַּר נֶשׁ לְמַהּוּי
 לְגַבֵּי אָבּוּי בֶן, לְחַפְשָׁא בְּגַנְיֻזֵי וּלְמַנְדַּע רֻזִין דְּבֵיתֵיהּ,
 וְלֵאשְׁתְּדָלָא אַבְתְּרִיָּהּ. וְלְמַהּוּי לְגַבֵּי אָבּוּי עֶבֶד.
 וְרֻזָא דְּמַלְהָ, תַרְיָן דְּרַגִין אֵינּוּן לְעֵילָא, דְּאַצְטְרִיךְ בַּר

נֶשׁ לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ, וְאַיִנּוֹן רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, וְאַיִנּוֹן חֵד.
 חֵד, רְזָא דְעֵבֶד. וְחֵד, רְזָא דְבֵן. וְהֵאֵי עֵבֶד, אֶקְרִי אַדּוֹן
 כָּל הָאָרֶץ. בֵּן, כִּמָּה דְאוּקִימָנָא בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכֻלָּא
 רְזָא חֵדָא דְמַהִימְנוּתָא. וְאַצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְאַתְעֵטְרָא
 בְּאַלִּין דְרַגִּין, לְאַתְכַּלְלָא בְרְזָא דְמַהִימְנוּתָא.

עֵבֶד, לְמַפְלַח בְּכָל זִינֵי פּוּלְחָנָא, בְּצִלוֹתָא דְאֶקְרִי
 עֲבוּדָה, כִּהֵאֵי עֵבֶד דְאִיהוּ רְזָא עֲלָאָה, דִּלָּא
 שְׂכִיךְ לְעֵלְמִין תְּדִיר. וְקָא מְשַׁבְּחָא וּמְנַגְנָא תְּדִיר. וְהֵא
 אֲתַמַּר בְּפוּלְחָנִין אַחֲרָנִין, דְּכָל פּוּלְחָנִין וּמְלִין דְעֵלְמִין
 כְּלָהוּ אִיהוּ עֵבֶד וּפְלַח. וּבְגִין דָּא אֶקְרִי אַדּוֹן, בְּגִין
 דְאִיהוּ עֵבֶד לְמַפְלַח, אֶקְרִי אַדּוֹן כָּל הָאָרֶץ. בַּר נֶשׁ
 דְאַתְעֵטְר בְּרְזָא (דף ק"ב ע"א) דָּא, לְמִיּהוּי עֵבֶד לְמַפְלַח
 פּוּלְחָנִיה דְמֵאֲרִיָּה, אִיהוּ סְלִיק וְאַתְעֵטְר לְמַהוּי בְּדַרְגָּא
 דָּא, וְאַקְרִי אוּף הַכִּי אַדּוֹן, דְהֵא אִיהוּ בְרִיךְ בְּכָל אִינּוֹן
 פּוּלְחָנִין, לְהֵאֵי עֲלָמָא, וְקִיִּים לִיָּה. וְעַל דָּא אֶקְרִי אַדּוֹן.

(ס"א אַדּוֹנֵי הָאָרֶץ)•

זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְהֵאֵי בֵּן, דְזֻכִּי לְאַשְׁתְּדִלָּא לְמַנְדַּע בְּגִנּוּזֵי
 דְאַבוּי, וּבְכָל רְזִין דְבֵיתִיָּה, כְּבָרָא יַחֲדָאֵי
 דְאַשְׁלִטִּיָּה אַבוּי בְּכָל גְּנּוּזֵי, וְדָא אִיהוּ יַקְרָא, דְשְׁלִיט עַל
 כָּלָא מָאן דְיִשְׁתְּדִל בְּאוּרִיָּתָא, לְמַנְדַּע לִיָּה לְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא. וּבְאַיִנּוֹן גְּנִיזִין דִּילִיָּה, אֶקְרִי בֵּן לְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, כֹּל חִילֵי שָׁמַיָא, לִית מֵאן דִּימְחֵי בִידֵיהּ, בְּכֹל
שְׁעָתָא דְאַצְטְרִיךְ לְמִיעַל לְגַבֵּי אַבּוּי. וְזָפֵאָה חוּלְקִיָּה
בְּעֵלְמִין כְּלָהּ. וּבְגִין דָּא, כִּד אֲשֶׁתְּדִל לְמַנְדַּע לִיהּ בְּאַרְח
פְּרַט, בְּרֹזָא דְחַכְמָתָא, כְּדִין אֶקְרִי בִּין.

בְּפוּלְחָנָא דְדִבְר נָשׁ פִּלַּח לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵית
פוּלְחָנָא, דְאַצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְאַתְּכַלְלָא
בְּתַרוּוּיָהּ, לְמַהוּי עֶבֶד וּבִן, לְאַתְּעַטְרָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וּמָה אִיהוּ. דָּא פּוּלְחָנָא דְצִלוּתָא, דְאַצְטְרִיךְ
לְמַהוּי בָּהּ עֶבֶד וּבִן, לְאַתְּכַלְלָא בְּדִרְגִין עֲלָאִין אֲלִין.
לְמַפְלַח וּלְאַתְּקָנָא צִלוּתָא בְּרֹזָא דְעֶבֶד, לְמַפְלַח פּוּלְחָנָא
דְתַקוּנָא דְעֵלְמִין. וּלְאַתְּדַבְּקָא רְעוּתִיהּ בְּרֹזִין דְחַכְמָתָא,
לְאַתְּדַבְּקָא בְּמֵאֲרִיָּהּ בְּגַנְיֹזִין עֲלָאִין כְּדָקָא חֲזִי.

בִּין אֲתַדְבֵּק תְּדִיר בְּאַבּוּי בְּלֹא פְּרוּדָא כְּלָל, לִית מֵאן
דִּימְחֵי בִידֵיהּ. עֶבֶד, עֶבֶד פּוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיָּהּ, וְאַתְּקִין
תַּקוּנֵי עֲלָמָא. מֵאן דְהוּי תַּרוּוּיָהּ בְּכֹלְלָא חֲדָא, בְּחַבּוּרָא
חֲדָא, דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ דְאַתְּקִין רֹזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא
בְּכֹלְלָא חֲדָא, בְּלֹא פְּרוּדָא כְּלָל, וּמַחְבֵּר כְּלָא כְּחֲדָא. דָּא
אִיהוּ בַר נָשׁ, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲכָרִיז עֲלוּי בְּכֹל אֲלִין
חֲיִילִין וּמְשָׁרְיִין דְכָל עֵלְמִין, וּבְכָל אִינוּן רְקִיעִין,
אֲזִדְהָרוּ בְּפִלְגֵיָּא מְהִימְנָא דְבֵי מַלְכָּא, דְכָל גְּנוּזֵי דְמֵאֲרִיָּהּ
בִידֵיהּ. וְזָפֵאָה אִיהוּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְזָפֵאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא
דְאַתִּי.

מִהֵיּוֹא יוֹמָא וּלְהֵלָאָה, אֲשֶׁת־מוֹדַע בַּר נָשׁ, וְאֲתֵרְשִׁים
 בְּעַלְמִין כְּלָהּוּ. בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיף כָּל חֵילִין
 וּמִשְׂרִיין כְּלָהּוּ אֲזִדְהָרֵן לְמַהוּי גַבִּיהַ, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לָא בְעֵי אֱלָא אִיהוּ בְלַחֲוֹדוּי. וְקָלָא אֲתַעַר, יְאוּת הוּא
 לְיַחֲד לְמַהוּי גַבִּיהַ דְיַחֲד, וּלְאַתְעֶסְקָא יַחֲד בְיַחֲד.

וְרָזָא דְתֵרִין דְרַגִּין אֱלִין, אֲשַׁכְחָנָא בְּחַד קָרָא, דְכְתִיב,
 (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
 אֲתַפְּאֵר. וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה, הָא עֶבֶד. יִשְׂרָאֵל הָא בִּן.
 דְכַד אִינּוֹן כְּלָלָא חֲדָא, כְּדִין כְּתִיב אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.
 בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

(שמות קל"ד ע"ב פקודא ללמוד תורה)

פְּרֻשַׁת בְּחֻקוֹתַי

(ויקרא ב"ו) אִם בְּחֻקוֹתַי תִּלְכוּ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פִּתַח, (מיכה ו)
 עַמִּי זָכַר נָא מַה יַעֲזֵן בְּלֶק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמַה עָנָה אוֹתוֹ
 בְּלָעָם בֶּן בְּעוֹר וְגו'. עַמִּי זָכַר נָא, זַפְּאָה חוּלְקָא דְעַמָּא
 דָּא, דְמֵאֲרִיהוֹן אוֹכַח לוֹן הָכִי. עַמִּי זָכַר נָא, אַף עַל גַּב
 דְאַתּוֹן סְטָאן מֵאוֹרְחֵי, עַמִּי אַתּוֹן, דְלָא בְעֵינָא לְמַעַבְד
 לְכוּ כְּעוֹבְדֵיִיכוּ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, זַפְּאָה חוּלְקָא דְעַמָּא, דְמֵאֲרִייהוּ אָמַר
 לוֹן, (מיכה ו) עַמִּי מַה עָשִׂיתִי לָךְ וּמַה הִלְאִיתִיךָ עָנָה